

HALLINTOVALIOKUNNAN LAUSUNTO 2/2005 vp

Valtioneuvoston kirjelmä ehdotuksesta parlamentin ja neuvoston asetukseksi (yhteistyöyhtymäasetus)

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunnan puhemies on 16 päivänä joulukuuta 2004 lähettänyt valtioneuvoston kirjelmän Euroopan yhteisöjen komission tekemästä ehdotuksesta parlamentin ja neuvoston asetukseksi rajat ylittävän yhteistyön eurooppalaiseksi yhtymäksi (U 69/2004 vp) käsiteltäväksi suureen valiokuntaan ja samalla määrännyt, että hallintovaliakunnan on annettava asiasta lausuntonsa suurelle valiokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa on ollut kuultavana
- lainsäädäntöneuvos Kari Parkkonen, sisäasiainministeriö.

Viitetiedot

Valiokunta on antanut samassa asiassa aikaisemmin lausunnon HaVL 39/2004 vp — E 114/2004 vp.

VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ

Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Osana rakennerahastoja koskevaa uudistusehdotusta komissio antoi 14 päivänä heinäkuuta 2004 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi, jonka mukaan voitaisiin perustaa erityinen yhteistyöyhtymä rajat ylittävää yhteistyötä varten. Yhtymän voisivat ehdotuksen mukaan perustaa sen jäseninä jäsenvaltiot, alueelliset tai paikalliset viranomaiset taikka paikalliset julkiset toimielimet (local public bodies) jäsenen aloitteesta. Tällaisina alueellisina viranomaisina voisivat tulla kysymykseen kunnat ja yhteistyömuotona kuntayhtymät. Jäsenet voivat päättää, että yhtymä on erillinen oikeushenkilö tai että sen tehtävät osoitetaan yhdelle jäsenistä.

Yhtymän toimikelpoisuus perustuisi jäsenten hyväksymään sopimukseen. Se toimisi jäsentensä puolesta erillisenä, ja sillä olisi samanlainen oikeudellinen kelpoisuus kuin vastaavilla oikeushenkilöillä jäseninä olevien valtioiden lainsäädäntöjen mukaan. Tehtävänä voi olla yhteisön osarahoittamien rajat ylittävien rakennerahasto-ohjelmien täytäntöönpano tai laajojen hankkeiden toteuttaminen. Tehtävänä voi olla myös muun yhteistyön toteuttaminen riippumatta siitä, onko mukana yhteisön rahoitusta vai ei. Sopimus ei kuitenkaan voi koskea asetusehdotuksen mukaan poliisitehtäviä tai sääntelyyn liittyvää toimivaltaa. Sopimuksessa tulee eritellä tehtävät, kesto ja ehdot purkamiselle.

Yhtymän muodostaminen ei vaikuta sen jäsenten tai jäsenvaltioiden taloudelliseen vastuu-

seen. Se olisi luonteeltaan julkisoikeudellinen ja jäsenvaltion viranomaiseen verrattavana toimielimenä käyttäisi tehtäviä hoitaessaan julkista valtaa.

Sopimuksessa tulee määrittellä sopimuksen tulkintaan ja soveltamiseen sovellettava laki, jona tulee kysymykseen jonkin jäsenenä olevan valtion laki. Erimielisyyden ratkaisemiseen sovellettaisiin sopimuksessa valitun maan lakia. Sopimuksessa tulisi myös määrätä valvontaa koskevat säännöt ja ehdot, joiden nojalla voidaan myöntää lupia ja tarjota julkisia palveluita.

Yhtymä hyväksyy toimintaansa varten säännöt, jotka perustuvat sen jäsenten tekemään sopimukseen, ja säännöissä tulee eritellä asetusehdotuksessa tarkemmin määrätyt seikat. Niitä ovat muun ohella yhtymän tarkoitus ja tehtävät, toimielimet ja niiden toimivalta, päätöksenteko, toimintaa koskevat menettelyt liittyen henkilöstöön ja varojen hoitoon ja valvontaa sekä tarkastusta koskevan itsenäisen toimielimen nimittäminen. Säännöt hyväksymällä yhtymä saa toimikelpoisuuden.

Asetusehdotuksen mukaan yhtymää edustaa johtaja ja se voi valita toimielimekseen jäsenistä koostuvan yleiskokouksen. Yhtymän tulee laatia vuositason talousarvio, jonka jäsenet hyväksyvät. Kukin jäsen vastaa pääluvun mukaan yhtymän sitoumuksista.

Ehdotuksen mukaan yhtymä voi vastata hallintoviranomaisen ja yhteisen teknisen sihteeris-

tön tehtävistä eurooppalaista alueellista yhteistyötä koskevassa rakennerahasto-ohjelmassa.

Valtioneuvoston kanta

1. Suomi kannattaa lähtökohtaisesti komission tavoitetta löytää sellaisia hallinnollisia ratkaisuja, joilla voidaan helpottaa ja edistää rajat ylittävää yhteistyötä. Suomi ei kuitenkaan pidä esitettyä asetusta tarpeellisena.

2. Suomi katsoo, että nykyisissä Interreg-ohjelmissa jäsenvaltioiden on mahdollista sopia jäsenvaltioiden tehtävistä ja vastuista niin, että ohjelmia voidaan hallinnoida joustavasti ja tehokkaasti ohjelmien tarpeiden mukaan. Suomi katsoo, että ehdotus ei sellaisenaan tuo lisäarvoa raja-alueyhteistyön menettelyihin. Suomi pitää tärkeänä, että asetusehdotuksen käsittely ei viivästyttä tulevien ohjelmien käynnistämistä.

3. Komission ehdotus on Suomen kannalta ongelmallinen erityisesti, koska kuntien tehtäviä ja vastuita ei voida siirtää ilman erityissäädöstä asetusehdotuksessa esitetyllä tavalla. Ehdotus on ongelmallinen myös yksilön perusoikeuksien ja muutoksenhakuoikeuden toteutumisen kannalta. Ehdotus sellaisenaan ja ilman muutoksia ei sovellu Suomen lainsäädäntöön ja näyttäisi olevan perustuslain vastainen.

4. Suomi katsoo, että vapaaehtoisuus ottaa käyttöön yhtymä koskee vain sen jäseniä. Jos asetus hyväksytään, sen soveltamisen tulee olla vapaaehtoinen myös jäsenvaltioille.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Nyt kyseessä oleva valtioneuvoston kirjelmä on sisällöltään yhdenmukainen hallintovaliokunnan käsiteltävänä aiemmin olleen kirjelmän E 114/2004 vp kanssa. Saadun selvityksen mukaan yhteistyöyhtymäasetuksen käsittely on Euroopan unionissa kesken eikä puheenjohtajamaa ole vielä tässä vaiheessa tehnyt ehdotuksia tekstimuutoksiksi. Lausuntonaan hallintovaliokunta

viittaakin yhteistyöasetuksesta antamaansa lausuntoon HaVL 39/2004 vp — E 114/2004 vp.

Lausunto

Lausuntonaan hallintovaliokunta ilmoittaa,

että valiokunta yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan lausunnossaan HaVL 39/2004 vp — E 114/2004 vp esitetyn täydennyksin.

Helsingissä 9 päivänä helmikuuta 2005

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Matti Väistö /kesk	Lauri Kähkönen /sd
vpj.	Veijo Puhjo /vas	Lauri Oinonen /kesk
jäs.	Sirpa Asko-Seljavaara /kok	Heli Paasio /sd
	Nils-Anders Granvik /r	Satu Taiveaho /sd
	Lasse Hautala /kesk	Tapani Tölli /kesk
	Hannu Hoskonen /kesk	Ahti Vielma /kok.
	Esko Kurvinen /kok	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Minna-Liisa Rinne.